

Investigation of music teachers' attitudes toward teaching profession according to their profile properties¹

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının profil özelliklerine göre incelenmesi

Zeynel Şentürk²
Onur Zahal³
Cemal Yurga⁴
Engin Gürpınar⁵
Fırat Altun⁶

Abstract

The overall objective of this study is determining the relations between profile properties of a music teacher and their attitudes toward the profession. This research was created in the relational model. In the study; main purpose is relation between Music teachers' profiles and attitudes toward profession. So the work bears descriptive nature. Working group of the study consisted who worked on 2014-2015 academic year at Malatya province and district music teachers (n=150). Data collection instruments used in the study; MÖPÖF, ÖMTÖ and to determine the schools they work these teachers from Malatya Directorate of National Education is the database. Female teachers' ÖMTÖ results and love factor were higher than the scores of male teachers'. Statistically significant differences were detected only in love dimension according to the type of high school they graduated toward the profession of teacher. The graduates of the religious school, in their love for their

Özet

Bu çalışma ile müzik öğretmenlerinin profil özellikleri ile müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma ilişkisel tarama modelinde oluşturulmuştur. Araştırmada; müzik öğretmenlerinin profil bu özellikleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişki konularında durum tespiti yapıldığından dolayı, çalışma betimsel nitelik taşımaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Malatya il ve ilçelerinde görev yapan müzik öğretmenleri (n=150) oluşturmuştur. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları; MÖPÖF, ÖMTÖ ve müzik öğretmenleri ve bu öğretmenlerin görev yaptıkları okulların belirlenmesi için kullanılan Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü veri tabanıdır. Araştırmanın sonuçlarına göre; kadın öğretmenlerin ÖMTÖ puanlarının ve Sevgi boyutu puanlarının erkek öğretmenlerden yüksek olduğu sonucu bulunmuştur. Lise türüne göre sadece sevgi boyutunda anlamlı farklılık

¹ This research is derived from a part of the master's thesis "Evaluation of music teachers' profile and individual properties and attitude towards teaching profession: Malatya sample", which completed by Zeynel Şentürk at Inonu University, department of music teaching.

² Ph.D. Student, Inonu University, Faculty of Education, Music Teaching Department, zeynentsurk@hotmail.com

³ Ph.D., Inonu University, Faculty of Fine Arts and Design, Music Department, onur.zahal@inonu.edu.tr

⁴ Prof., Inonu University, Faculty of Education, Music Teaching Department, cemal.yurga@inonu.edu.tr

⁵ Ph.D., Inonu University, Faculty of Education, Music Teaching Department, engin.gurpinar@inonu.edu.tr

⁶ Ph.D. Student, University of York, Faculty of Arts and Humanities, Music Department, altunfrat@yahoo.co.uk

profession according to the general high school teacher was found to be more intense. According to graduated programme; there were significant differences at Total ÖMTE and Love dimension. Music teachers and attitudes of their love towards teaching profession, it was determined that additional work to make a significant difference to the situation. According to most listened music; there were significant differences at Total ÖMTE and Love dimension scores. The teachers listened to classical music; according to the teachers listen to THM, TSM and other musical genres, in a meaningful way, the level of attitude and love towards teaching profession has concluded that higher.

Keywords: Teaching Profession; Attitude Toward Teaching Profession; Music Teaching Profession; Music Education; Attitude; Profile.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

olduğu tespit edilmiştir. İmam-hatip liselerinden mezun olanların, genel lise mezunu öğretmenlere göre mesleklerine duydukları sevginin daha yoğun olduğu bulunmuştur. Mezun olunan programa göre ÖMTÖ toplam ve Sevgi boyutu puanlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Müzik öğretmenliği programlarından mezun olanların sevgi düzeyinin, GSF, konservatuvar ve diğer programlardan mezun olup müzik öğretmeni olanlara göre anlamlı ve yüksek etki düzeyinde daha düşük olduğu görülmektedir. Müzik öğretmenlerinin sevgi ve tutum düzeyinin, ek iş yapma durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. En çok dinlenen müzik türüne göre ÖMTÖ toplam puanlarında ve Sevgi boyutu puanlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Klasik Batı Müziği dinleyenlerin; THM, TSM ve diğer müzik türlerini en çok dinleyenlere göre sevgi düzeyinin; THM ve TSM dinleyenlere göre ise tutum düzeylerinin anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik; Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum; Müzik Öğretmenliği; Müzik Eğitimi; Tutum; Profil.

1. GİRİŞ

1.1. Tutum

Bireyler yaşantıları sonucunda bir cisim, bir olgu ya da bir yaşanmışlığa yönelik ön kanı ortaya çıkarırlar. Bu ön kanılar yinelenirken bireyde sürekliliği olan bir duruma dönüşür. Bu olaylar yerleşik olduğunda ve devamlılık gösterdiğinde tutum adını alır. Tutumlar, ön kanıların daha kalıcı halidir (Baysal, 1981). Tutum gündelik yaşamımızda hemen her alanda kullanılır. Dilimizde “inanç”, “görüş”, “tutum” kelimeleri birbiriyle karıştırılabilmekte hatta birbirlerinin yerine kullanılabilir. Tutum ile ilgili araştırmalar fazlaştıkça tutum kelimesi daha kesin bir anlama kavuşmuş ve tanımında çeşitli değişiklikler yapılmıştır. (Hünük, 2006:11). 19. yy da araştırılmaya başlanan tutum kelimesi, Latince “harekete hazır” anlamını taşımaktadır. Sosyal bilimler alanındaki diğer birçok konu gibi, “tutum” ile ilgili olarak da çeşitli görüş ayrılıkları olmuştur (Tavşancıl, 2002:65). Yapılan araştırmalar ışığında tutum ile ilgili aşağıdaki tanımlara ulaşılmıştır.

Allport (1935), “tutum” kelimesinin sanat alanında, “eylem için zihinsel olarak hazırlanma” manasında kabiliyetlerle bağlantılı kullanıldığını söylemiştir. Allport’un tutum ile ilgili tanımı ise; “bireyin ilgili durum ya da nesnelere ilişkin tepkisi üzerinde dinamik ya da yönlendirici bir etki yapan, yaşantı içinde biçimlenmiş bir zihinsel ya da sinirsel hazırlık durumu” olmuştur. (Erkuş, 2003, 151). Kresh ve Crutchfield’e (1980) göre tutum; bireyin dünyaya bakış açısının yaşantı ve algılama gibi etkenlerle devamlı ilişkide olması sürecidir. Hilgard, Atkinson ve Atkinson’a (1971)

göre tutum bazı olaylara ve tanımlara yakınlaşmak veya uzaklaşmak suretiyle bu olay ve tanımlara belirli bir tavır ortaya koymayı da ifade eder. Franzoi'a (2003) göre tutum, olumlu ya da olumsuz bir olayın birey tarafından değerlendirilmesidir (Günay, 2008:51). Erden'e (1995) göre tutum, psikolojik bir sürecin, bir nedenle yaşanmış bir olaya, bireyin göstereceği olumlu mu yoksa olumsuz mu tepki vereceğini tespit eden, devamlılığı olan bir durum olarak açıklanır. Tutumlar bireyin bir nesneye yönelik davranışlarına yön veren önemli bir faktördür.

Smith'in (1968) tanımına göre; "tutum, bir bireye yöneltilen onun psikolojik bir nesne ya da olayla ilgili düzenli bir duygu, düşünce ve davranış eğilimidir." Günümüzde kabul gören bu tanıma göre, tutum bireyin kendisine ait bir olgudur ve ona ait olan bu olgu bir bütünlük ve tutarlılık içindedir. Tutumlar gözle görülemezler. Açıklamalarındaki "bir bireye yöneltilen" ifadesi, tutumun bireysel bir yaşantılardan oluştuğunu ve somutlaştırılmayacağına değinilmiştir. Buna göre tutum, somut bir davranış değil, buna hazırlayan bir eğilimdir (Kağıtçıbaşı, 1988:84).

Oskamp (1977), bireyde tutumların ortaya çıkmasına neden olabilecek kaynakları belirleyerek şu şekilde sınıflamıştır. (akt.Güllü, 2007:19).

- Aile etkisi (Ana-Baba etkisi),
- Çevre (arkadaş, akrabalar, öğretmenler...) etkisi,
- Direkt olarak bireysel tecrübeler, kişilerde tutumların ortaya çıkmasında etkindir.

Yukarıda belirtilen maddelerin dışında bireyin yaşı da tutumların oluşmasında önemli bir etkindir. Özellikle çocukluk döneminde (6-12) yaşlar arasında aileyi taklit ederek ortaya çıkar (Kağıtçıbaşı, 2005:120). Tutumlar ergenlik döneminde şekillenir. İlk yetişkinlik evresinde (21-30) yaşlar arası bu tutumlar giderek tutumlar daha kararlı hale gelir ve davranış olarak yerleşir. Sears' a (1969) göre tutumların 12-30 yaşlar arasındaki zamana, kritik dönem denir. Bu dönemde oluşan tutumları değiştirmenin zor olduğunu belirtmiştir (akt. Güllü, 2007:19).

Shepard ve Houglan'd'a göre ise tutumların üç ana başlığa ayrıldığı konusunda hemfikir olunmuştur.

- Tutumun bilgi hazinesi oluşturan ve gerçeklere dayanan bilişsel öge
- Tutumun hoşlanma- hoşlanmama yönünü oluşturan, kişide kişiye değişen ve somut olarak açıklanamayan duygusal öge
- 3. Tutumun davranış ifadesi olan veya sözcüklere dökülen hali olan davranışsal öge (akt. Baysal ve Tekarslan, 1996:254).

1. 2. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum

Yalnızca öğretmekten ibaret olmayan öğretmenlik mesleği, onu yapan kişinin yaşam felsefesi, toplumla olan ilişkisi, kişiliği, bilgisi ile bütünlük içinde olması gereken bir meslektir. Bundan dolayı öğretmenlerin bazı belli kişilik özelliklerinin bulunması gerekir. (Celep vd., 2005). Başaran'a göre (1978) kişilik, insanın yetenek, konuşma tarzı, ilgi, tavır ve çevresiyle olan uyum özelliklerinin özetidir. Şişman (1999) bahsi geçen bu kişilik özellikleri içerisinde öğretmeye dönük olumlu tutuma sahip olmanın önemini vurgulamıştır. Getzels ve Jackson isimli araştırmacılar sınıftaki en önemli değişkenin öğretmen tutumları olduğunu ve öğretmenin eğitimci yönünün onun ne kadar bilgiye sahip olduğuyla veya yaptıklarıyla değil, kendisinin ne olduğu ile ölçülebileceğini belirtmişlerdir. Yapılan farklı araştırmalarda öğretmen tutumlarının öğrenciyi de etkilediği farklı kişilik özelliklerine sahip öğretmenlerin öğrencileri de farklı biçimde etkiledikleri ortaya çıkmıştır. (Küçükahmet vd., 2000:2). Terzi ve Tezci (2007)' ye göre mesleki tutum ve algı mesleki yeterlilik algılarını ve meslekteki başarıyı etkilemektedir. Mesleğe karşı olumlu tutumu olan öğretmen, öğretmenlik mesleğinin severek, isteyerek yapacak ve en iyi şekilde yapmak için daha fazla gayret gösterecektir.

Eğer öğretmenin mesleki tutumu olumsuz ise öğrencilerde de olumsuz etkilere neden olacaktır. Çünkü öğretmen, öğrencilerin modelidir (Çetinkaya, 2009). Birçok meslekteki ürün hatalarının

telafisi mümkünken, öğretmenlik mesleğindeki hataların telafisi çoğu zaman mümkün değildir (Özbek, Kahyaoğlu ve Özgen, 2007). Bu bakımdan, öğretmenlerin mesleğini en iyi şekilde yapmaları gerekmektedir. Bu bağlamda ön plana etkili öğretmen davranışları çıkmaktadır. Woolfolk (1990) tarafından tanımlanan etkili öğretmen rolleri şöyledir: (a) Öğretim uzmanı (b) Güdüleyicilik (c) Yöneticilik (d) Liderlik (e) Rehberlik (f) Model olma. (akt. Açıköz, 2003)

Türkiye’de öğretmenlik, yasal bir meslek, bu mesleğin öğretildiği bir eğitim alanı ve öğrenilmiş olanların uygulandığı bir eğitim öğretim hizmetidir. Müzik öğretmenliği de farklı alan öğretmenlikleri arasında, yukarıda da bahsedildiği üzere bir eğitim-öğretim hizmetidir. Bu hizmette asıl unsur, kişinin yaratıcılığını arttırmaya çalışan, beğenisini geliştirmek için uğraşan, hayata karşı daha duyarlı olmasını sağlayamaya çalışan müzik öğretmenleridir (Uçan, 1997). Bundan dolayı müzik öğretmenliği mesleğine karşı olan tutum oldukça önem taşımaktadır. Çünkü tutum; öğretmenin kişiliğine, karakterine etki etmekte bunları değiştirmekte, öğretimin niteliğini ve kalitesini belirleyebilmektedir. Fidan’a göre de (2012) öğretmenin sınıfta ne yaptığı önemlidir. Çünkü öğretmenin verdiği gerçek öğretimi sınıfa girdikten sonra “öğrencilere uyguladığı ve sınıfta yaptıkları” oluşturmaktadır.

Öğretmenliğe karşı olan tutum olumlu olduğunda o mesleğe karşı ilgi duymak, çocukları sevmek vb davranışlar, tutumun olumsuz olması halinde ise, öğrencileri sevmemek, heyecan ve isteğini yitirmek gibi davranışlar ortaya çıkar. Buradan yola çıkarak olumlu tutumlar her zaman başarıyı artırır. Dolayısıyla, olumlu tutumlara sahip olan kişilerin öğretmenlik mesleğini seçmeleri ve kendilerine düşen görevi en iyi şekilde yerine getirmeleri gerekmektedir (Semerci ve Semerci, 2004).

Bütün toplumların eğitim araştırmalarında güncelliğini koruyarak yer alan araştırmaya alanlarından biri de öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusudur. Bağımlı veya bağımsız değişken olarak tutumlar müzik eğitiminde incelenmektedir. Bu araştırmalardan elde edilen bulgular, tutumların müzik eğitimindeki dolaylı ya da doğrudan etkilerini ortaya çıkarmaktadır. Mullins’e göre (1984) olumsuz tutumlar bir müzik eğitimi programını hızla ve derinden hasara uğratabilmektedir (akt. Özmenteş ve Özmenteş, 2009). Bu nedenden dolayı müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine karşı olan tutumlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Çünkü öğretmen; heyecanı, kişiliğiyle, bilgisiyle öğrenciyi etkileyerek öğrencilerin olumlu veya olumsuz davranış kazanmalarını sağlamaktadır (Semerci ve Semerci, 2004).

Öğretmenlik mesleği ile ilgili açıklanan formatlar, müzik öğretmenliği mesleği için önem taşımaktadır. Müzik öğretmenliği toplumun ve bireyin mutluluğu ve gelişmesine olduğu kadar, müziğin bir kültür ögesi olarak gelişmesine de katkıda bulunan bir meslektir (Tufan ve Güdek, 2008). Bundan ötürü müzik eğitiminin kazandırdığı nitelikler ele alındığında müzik eğitimcisinin niteliksel donanımının etkisi önem arz etmektedir. Bir müzik öğretmeninde bulunması gereken özellikler; müzik ve müzik eğitimi konusunda gerekli bireysel özellikler ve mesleki yeterliliklerdir (Akbulut, 2006). Müzik öğretmeninden beklenenler; yeterli alan bilgisine sahip olması, öğretim yöntem ve tekniklerine hakim olup onu en iyi şekilde kullanması, yeterli derecede müzik kültürüne ve formasyon bilgisine sahip olması, çalgısına hakim olabilmesi, sesini en iyi şekilde kullanması ve nasıl kullandığını öğretebilmesi, koro eğitim ve yönetimini bilmesi, müzikal aktiviteleri en iyi şekilde yapabilmesi ve de mesleğine karşı olumlu bir tutum içerisinde olması gerekmektedir (Canakay ve Bilen, 2008; Tufan ve Güdek, 2008).

Öğretmenlerin mesleklerine karşı olan tutumlarını araştıran çalışmalar (Semerci ve Semerci, 2004; Çakır, Kan ve Sünbül, 2006; Güdek, 2007; Denizoğlu, 2008; Oğuz ve Topkaya, 2008; Sağlam, 2008; Tufan ve Güdek, 2008; Baykara Pehlivan, 2008; Çapri ve Çelikkaleli, 2008; Bulut, 2009; Şahin Taşkın ve Hacıömeroğlu, 2010; Özder, Konedra ve Zeki, 2010; Uğurlu ve Polat, 2011; Demirtaş, Cömert ve Özer, 2011; Tekerek ve Polat, 2011; Korkmaz ve Sadık, 2011) ile birlikte, müzik

öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının değişik guruplarla çalışılması önemli görülmektedir.

İnsanların, içinde bulunduğumuz zaman ve topluma ayak uydurabilmeleri için kendilerine güvenmeleri, kendilerini en iyi, şekilde açıklayabilmeleri ve yaratıcılıklarını üst seviyede tutmaları gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında bireylerin bütün yönleriyle gelişmesinde en önemli aracın müzik olduğu görülmektedir. Bu gelişmenin tam olarak anlaşılabilmesi içinde mesleğine karşı olumlu tutumlar besleyen mesleğini isteyerek ve severek yapan öğretmenlerle mümkündür (Sağlam, 2008).

Yapılan açıklamalar çerçevesinde müzik öğretmenliği mesleğine karşı olumlu yönde tutum geliştirilebilmesi için müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine karşı olan tutumlarının incelenmesi önemli ve gerekli görülmektedir. Müzik öğretmenlerinin tutumlarıyla ilgili yapılacak olan çalışmaların literatür anlamında bu alana katkı sağlayacağı umulmaktadır. Ayrıca sonuçların da mesleğe yönelik tutumların arttırılmasına yönelik öğretmen eğitiminde de yararlı olacağı düşünülmektedir. Bu araştırmada çalışma grubunda yer alan Malatya ili müzik öğretmenlerinin bireysel profil özellikleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini ve aralarındaki ilişki durumunun tespiti amaçlanmıştır. Bu bilgiler ışığında araştırmanın problem cümlesi “Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında profil özelliklerine göre anlamlı farklılık var mıdır?” olarak oluşturulmuştur. Araştırmanın alt problemleri aşağıda yer almaktadır:

- Müzik Öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum toplam ve faktör puanlarının dağılımı nasıldır?
- Müzik Öğretmenlerinin;
 - Cinsiyet, yaş, medeni durum, mezun olunan lise türü, mezun olunan üniversite ve program, ana çalgı, KPSS puanı,
 - Görev yapılan okul türü ve okuldaki çalışma süresi, ders saati,
 - Alan dışı derse girme durumu, ilde çalışma süresi, görev yapılan il sayısı
 - İdarecilik tecrübesi, ek iş yapma durumu ve türü, aylık gelir düzeyi,
 - Evin kira olma durumu, evde piyano olma durumu, çalgı sayısı
 - En çok dinlenen müzik türü, derste en çok kullanılan çalgı türü,
 - Akademik yayını olma durumu, ailede müzik öğretmeni olma durumuna göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarında anlamlı farklılık var mıdır?

2. YÖNTEM

2. 1. Araştırma Modeli

Bu araştırma ilişkisel tarama modeli bağlamında nedensel karşılaştırma yaklaşımı kullanılarak oluşturulmuştur. Nedensel karşılaştırma araştırmalarında temel amaç; ortaya çıkmış, gerçekleşmiş bir durumu etkileyen değişkenleri belirlemektir (Karasar, 2007; Büyüköztürk vd., 2010). Araştırmada; müzik öğretmenlerinin profil özellikleri ve bu özellikleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişki konularında durum tespiti yapıldığından dolayı, çalışma betimsel nitelik taşımaktadır.

2. 2. Çalışma Grubu

Araştırma çalışma grubu üzerinden yürütülecektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Malatya ilinde görev yapan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır (n=150). Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan bilgiler ışığında Malatya'da toplam 158 ortaokul ve lise

bulunmaktadır. Bu okullarda görev yapan öğretmenlerden 190 öğretmenden 40 öğretmene; süre, ulaşım imkânları vb. bazı sınırlılıklardan dolayı ulaşılamamıştır. Bu nedenle, ulaşılabilen 150 müzik öğretmeni üzerinden araştırma yürütülmüştür. Çalışma grubunun %45,3'ünü erkek, %54,7'sini kadın öğretmenler oluşturmaktadır. 30-39 yaş grubunda olanlar %52,7, evli olanlar ise %84,7 ile dağılımda en yüksek oranlar ile yer almaktadır.

2. 3. Verileri Toplama Teknikleri

Veri toplama sürecinin ilk aşamasında, Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü'ne başvuru yapılmış ve gerekli izinler alınmıştır. Bu kurumdan Malatya'da görev yapan müzik öğretmeni sayısı ve bu öğretmenlerin görev yaptıkları okullara ilişkin bilgiler alınmıştır. Daha sonra; Merkez, Arapgir, Arguvan, Battalgazi, Darende, Doğanşehir, Doğanşol, Hekimhan, Kale, Kuluncak, Pütürge, Yazıhan ve Yeşilyurt olmak üzere bütün ilçelerde yer alan 158 okula bizzat gidilerek müzik öğretmenleri ile görüşülmüş, "Müzik Öğretmenleri Profil Özellikleri Formu (MÖPÖF)" ve "Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği (ÖMTÖ)" formları uygulanmıştır.

2. 4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları; MÖPÖF, ÖMTÖ ve müzik öğretmenleri ve bu öğretmenlerin görev yaptıkları okulların belirlenmesi için kullanılan Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü veri tabanıdır.

2. 4. 1. MÖPÖF (Müzik Öğretmenleri Profil Özellikleri Formu)

Bu formun geliştirilmesi için ilk aşamada ilgili alanyazın tarandıktan ve gerekli kavramsal çerçeve okunduktan sonra 30 soruluk bir madde havuzu oluşturulmuştur. Müzik öğretmenlerinin profil özelliklerinin belirlenmesi amacı ile bu madde havuzu geliştirilirken, öğretmenler, idareciler ve öğretmen yetiştiren alan uzmanlarına danışılmıştır. En son aşamada öğretmen yetiştiren üç alan uzmanı tarafından yapılan değerlendirme sonrasında nihai form oluşturulmuştur (n=24). Bu formda; Cinsiyet, yaş, medeni durum, mezun olunan lise türü, mezun olunan üniversite ve program, ana çalgı, KPSS puanı, görev yapılan okul türü ve okuldaki çalışma süresi, ders saati,

- Alan dışı derse girme durumu, ilde çalışma süresi, görev yapılan il sayısı
 - İdarecilik tecrübesi, ek iş yapma durumu ve türü, aylık gelir düzeyi,
 - Evin kira olma durumu, evde piyano olma durumu, çalgı sayısı
 - En çok dinlenen müzik türü, derste en çok kullanılan çalgı türü,
 - Akademik yayın olma durumu, ailede müzik öğretmeni olma durumu
- konularına yönelik sorular yer almaktadır.

2. 4. 2. ÖMTÖ (Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği)

Araştırmada, Çetin (2006) tarafından öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların saptanması amacı ile geliştirilen ÖMTÖ kullanılmıştır. Deneme formunda 100 maddeden oluşan yapı, faktör analizi ve madde analizi sonucunda 35 madde ile nihai form yapısına kavuşmuştur. Temel bileşenler analizi sürecinde Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri .95'tir. Bağımsız alt boyutların saptanması için varimax dik döndürme işlemi kullanılmıştır. Çetin (2006) yapılan bu işlemler neticesinde, formun; *Sevgi, *Değer, *Uyum olmak üzere üç temel yapıyı yansıttığını ifade etmektedir. Cronbach α değerleri; .95-Sevgi, .81-Değer, .76-Uyum olarak bulunmuştur. Ölçeğin toplam güvenilirlik katsayısı ise .95'tir. ÖMTÖ 35 maddeden oluşan beşli likert tipinde bir ölçektir. Derecelendirme; "Kuvvetle Katılıyorum" seçeneğinden, "Asla Katılmam" seçeneğine doğru 5.4.3.2.1 biçiminde oluşturulmuştur. Ölçekte 20 olumlu, 15 olumsuz madde yer almaktadır. Olumsuz ifadelerle sahip maddeler 1.2.3.4.5

Şentürk, Z., Zahal, O., Yurga, C., Gürpınar, E. & Altun, F. (2016). Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının profil özelliklerine göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5032-5052. doi:[10.14687/jhs.v13i3.4024](https://doi.org/10.14687/jhs.v13i3.4024)

şeklinde ters puanlanır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 35, en yüksek puan ise 175'tir. ÖMTÖ'nün tüm ölçek ve boyutlar için cronbach α ve madde toplam korelasyon değerleri hesaplanmış, Çetin'in (2006) araştırmasındaki orijinal forma ilişkin değerler ile karşılaştırılmıştır. Tablo 1'de güvenilirlik analizi sonucunda elde bulunan ÖMTÖ'nün cronbach α ve madde toplam korelasyon değerleri verilmiştir.

Tablo 1. ÖMTÖ Güvenirlik ve Madde Toplam Korelasyon Değerleri*

Madde	<i>Madde Toplam Korelasyon Katsayısı</i>
Faktör-1 Sevgi (22 Madde)	
Tüm Ölçek Cronbach $\alpha = .92$ (Orjinal Ölçek=.95)	
Cronbach $\alpha = .90$ (Orjinal Ölçek=.95)	
1 Benim için en ideal meslek öğretmenliktir.	.54
2 Bir ömür boyu öğretmenlik yapabilirim.	.63
3 Mesleğimle ilgili faaliyetleri yapmak bana hiç zevk vermiyor.**	.28
4 Öğretmenlik benim için bir tutkudur.	.69
5 Öğretmenliğin bence hiçbir cazip yönü yoktur.**	.42
6 Öğretmenlik mesleğindeki tecrübem arttıkça bu mesleğe daha çok bağlanacağıma inanıyorum.	.59
7 Bu mesleğin bana çok şey kazandıracakımı/kazandırdığını düşünmüyorum.**	.32
8 Öğretmenlikten alacağım/aldığım manevi doyumunu hiçbirşeye değişmem.	.42
9 Bu mesleği yapmaktan kimse beni alıkoyamaz.	.47
10 Öğretmenliğin kişiliğime uygun bir meslek olduğunu düşünmüyorum.**	.34
11 Bu mesleği bilerek ve isteyerek seçtim.	.50
12 Öğretmenlikten alacağım/aldığım hazzın bana mesleğin tüm zorluklarını unutturacağına/unutturduğunda inanıyorum.	.71
13 Öğretmenlik mesleğini sevmiyorum.**	.44
14 İnsanlara birşeyler öğretmeyi sevdiğim için bu mesleği seçtim.	.43
15 Benden yeni bir meslek seçmem istense hiç tereddütsüz yine öğretmenlik mesleğini seçerdim.	.64
16 Bu meslekte her zaman öğrenme ve öğretme heyecanı duyacağımı zannetmiyorum.**	.38
17 İleride/şu an bu meslekte başarılı olmak için çok çalışıyorum.	.40
18 Öğretmenlik mesleğinin beni ne maddi de de manevi açıdan tatmin edeceğini/ettiğini zannetmiyorum/düşünmüyorum.**	.47
19 Öğretmenlik mesleğini layıkıyla yapacağıma/yaptığıma inanıyorum	.47
23 Ancak çok zorda zalırsam bu mesleği yapmayı/devam ettirmeyi düşünebilirim**	.59
24 Öğretmen olacağımı/olduğumu düşündükçe mutsuz oluyorum.**	.60
26 Daha iyi bir meslek bulursam bir an bile öğretmenlik yapacağımı zannetmiyorum**	.63
Faktör-2 Değer (8 Madde)	
Cronbach $\alpha = .82$ (Orjinal Ölçek=.81)	
21 Öğretmenlik bilginin yanı sıra yetenek gerektiren bir meslektir.	.46
22 Öğretmenlik paylaşımın en yoğun yaşandığı bir meslektir.	.50
25 Bu mesleği öğrendikçe/yaptıkça ciddiyetini daha iyi anlıyorum.	.66
27 Öğretmenlik özveri isteyen bir meslektir.	.26
28 Öğretmenlik onurlu bir meslektir.	.33
30 Öğretmenlik mesleği hasta toplumları kurtaracak bir ilaç gibidir.	.39
33 Öğretmenlik vicdani boyutu önemli olan mesleklerin başında gelmektedir.	.32
35 Öğretmenlik çok sabır isteyen bir meslektir.	.26
Faktör-3 Uyum (5 Madde)	
Cronbach $\alpha = .62$ (Orjinal Ölçek=.76)	
20 Derslerden ve öğretmenlerden bıktığım için öğretmenlik benim için yapacağım mesleklerin sonuncusudur.**	.31
29 Öğretmenlik gibi çileli bir mesleğe başlamaktan/devam ettirmekten çekiniyorum.**	.69
31 Sürekli kendini yenileme düşüncesi bu mesleği yapma konusunda/yaparen beni düşündürüyor.**	.35
32 Öğretmenlik mesleği bir daha düzelmeyecek kadar yıpranmış bir meslektir.**	.18
34 Sürekli bir sınıfta hapsolmek beni sinirlendirir.**	.58

*Kalın yazılmış maddelerde bazı dönüştürmeler yapılmıştır. Orjinal ölçek son sınıf öğrencileri üzerinden yürütülmüştür. Bu çalışmada ise müzik öğretmenleri çalışma grubudur. Bu sebeple, ölçeğin yapısının etkilenmediği düşünülmektedir, "/" işareti ile bazı kelimelerde küçük dönüştürmeler de yapılmıştır.

**Puanlamada ters kodlanmıştır.

Tablo 1 incelendiğinde ÖMTÖ'nün tüm ölçek için cronbach α değerinin .92, Sevgi faktörünün .90, Değer faktörünün .81, Uyum faktörünün ise .62 olarak bulunduğu görülmektedir. Çetin (2006)'in araştırmasında bu değerler; tüm ölçek için .95, Sevgi faktörü için .95, Değer faktörü için .81, Uyum faktörü için ise .76 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada bulunan değerlerin, Uyum faktörü hariç, orijinal ölçek değerleri uyum gösterdiği tespit edilmiştir. Uyum faktörü değerinin, bahsi geçen çalışmadaki değerden düşük olmasının yanı sıra kullanım ve analiz için yeterli ve uygun oldukları düşünülmüştür.

2. 5. Verilerin Analizi

MÖPÖF ve ÖMTÖ formlarından elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programına işlenmiş ve analizler yapılmıştır. MÖPÖF'teki veriler frekans (f) ve yüzde (%) değerleri tespit edilip, grafikler aracılığı ile görselleştirilerek verilmiştir. ÖMTÖ puanlarının öncelikle toplam ve faktör puanları olumsuz maddeler ters çevrilerek hesaplanmıştır. Normal dağılım durumlarına; normal dağılım eğrileri, çarpıklık-basıklık (skewness-kurtosis) değerleri, histogramlar aracılığı ile normal dağılım eğrileri ve grup büyüklüğünün 50'den büyük olduğu durumlarda kullanılan Kolmogorov-Smirnov (K-S) testi değerleri incelenerek bakılmıştır.

Tablo 2. Puanların Çarpıklık-Basıklık Değerleri ve Kolmogorov-Smirnov Testi Anlamlılık Düzeyi Sonuçları

	N	Kolmogorov-Smirnov (K-S)		
		Çarpıklık	Basıklık	p
ÖMTÖ Toplam Puanları		-.96	.01	.00**
Sevgi	150	-1.07	.42	.00**
Değer		-1.48	1.56	.00**
Uyum		1.03	1.38	.00**

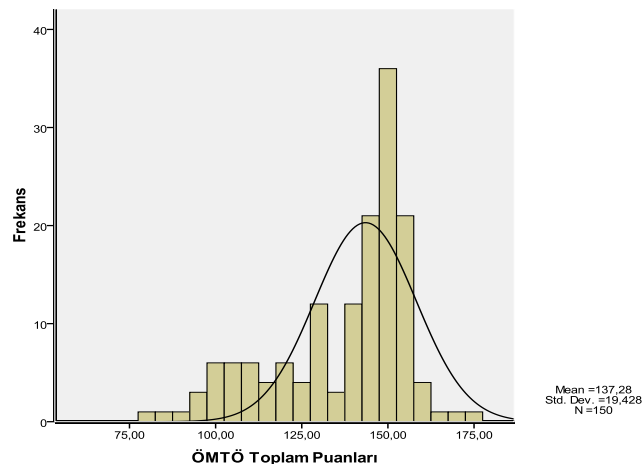
**p<.01

Tablo 2'deki K-S testi sonuçlarına bakıldığında, ÖMTÖ toplam ve boyut puanlarında normallikten sapmalar olduğu görülmektedir (p<.01). Fakat çarpıklık ve basıklık değerlerine bakıldığında, bu değerlerin bütün puan grupları için ± 1.60 aralığında oldukları gözlemlenmektedir. Tabachnick ve Fidell'e göre (2007) çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 3.29 , George ve Mallery'e (2010) göre ise ± 2 aralığında yer alması normallik için kabul edilebilir bir durumdur. Buradan hareketle, normal dağılım eğrileri, Q-Q dağılımları da incelendikten sonra normallikten sapmaların aşırı boyutlarda olmadığı düşünülmüş ve ilişki tespitine yönelik analiz işlemleri için parametrik istatistik tekniklerinin uygulanmasına karar kılınmıştır.

Güvenirlilik düzeyleri Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ile incelenmiştir. MÖPÖF ve ÖMTÖ arasındaki ilişkilerin incelenmesi için bağımsız değişkenin iki olduğu durumlarda ilişkisiz gruplar t-testi ve Levene testi yapılmıştır. Bağımsız değişkenin ikiden fazla olduğu durumlarda tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Welch's F testleri uygulanmıştır. Welch's F testinin anlamlı çıktığı durumlarda gruplararası farklılıkların belirlenmesi için Games- Howell testi yapılmıştır. Etki büyüklüklerinin belirlenmesi işleminde ise t testleri için Cohen's *d* değerleri bulunmuştur. Cohen's *d*''; iki grup ortalaması arasındaki farkların araştırıldığı çalışmalarda sıklıkla kullanılan değerlerden biridir (Cohen, 1988; Özsoy ve Özsoy, 2013; Yıldırım ve Yıldırım, 2011). Cohen's *d* değeri; $(\bar{X}_1 - \bar{X}_2) / ss_{\text{harmanlanmış}}$ formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Cohen's *d* değeri; .20 küçük etki düzeyi; .50 orta etki düzeyi ve .80 büyük etki düzeyi ölçütleri göz önüne alınarak yorumlanmıştır (Cohen, 1988). Welch's F testleri için ise tahmini omega squared ω^2 değeri kullanılmıştır. Tah. omega squared değeri; $((sd_1*(F-1))/(sd_1*(F-1)+N_{\text{top}}))$ formülü kullanılarak hesaplanmıştır (OAK, 2015). Bu değer yorumlanmasında ise; .010 küçük etki düzeyi, .059 orta etki düzeyi, .138 büyük etki düzeyi ölçütlerine bağlı kalmıştır (Kirk, 1996).

3. BULGULAR

3. 1. Öğretmenlerin ÖMTÖ Puanlarının Dağılımına İlişkin Bulgular

Grafik 1. ÖMTÖ Toplam Puanlarının Histogramı

ÖMTÖ toplam puanlarından alınabilecek en düşük puan 35, en yüksek puan ise 175'tir. Öğretmenlerin ÖMTÖ boyutu puanları ise 80 ile 173 puan arasında değişmekte olup, bu puanların aritmetik ortalaması (\bar{X}) 137.28 ve standart sapması (ss) 19.43 olarak tespit edilmiştir. Aritmetik ortalama dikkate alındığında, müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyinin ortalamanın üzerinde olduğu belirlenmiştir. Sevgi, Değer ve Uyum boyutlarının aritmetik ortalamalarının ise yüksek düzeylerde olduğu bulunmuştur.

3. 2. Cinsiyet Değişkeni ile ÖMTÖ Puanları Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular

Müzik öğretmenlerinin; medeni duruma, mezun olunan üniversiteye, KPSS puanlarına, okul türüne, ders saatine, müzik dışındaki derslere girme durumuna, buldukları okulda ve buldukları ilde çalışma sürelerine, idarecilik yapma tecrübelerine, aylık gelir düzeyine ve evin kira olma durumuna, evde piyano olma durumuna, sahip olunan çalgı sayısına, müzik dersinde en çok kullanılan çalgı türüne, akademik yayını olma ve ailede başka müzik öğretmeni olma durumuna göre ÖMTÖ puanlarında anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur. Bu başlık altında müzik öğretmenlerinin, ÖMTÖ puanları ile anlamlı farklılık gösteren profil özelliklerine ilişkin bulgular sunulmuştur.

Tablo 3. ÖMTÖ Puanlarının Cinsiyete Göre *t*-testi Sonuçları

	<i>Sevgi</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>Cohen's d</i>
<i>Sevgi</i>	Kadın	82	86.55	12.54	127.83	5.14	-1.98**	.047	.33
	Erkek	68	81.91	15.57					
<i>Değer</i>	Kadın	82	34.91	4.38	126.84	8.70	-1.73	.09	-
	Erkek	68	33.49	5.51					
<i>Uyum</i>	Kadın	82	18.78	3.66	148	.10	-.80	.43	-
	Erkek	68	18.31	3.52					
<i>ÖMTÖ Toplam</i>	Kadın	82	140.24	21.61	125.87	7.83	-2.03*	.04	.34
	Erkek	68	133.71	16.98					

** $p < .01$, * $p < .05$

Tablo 3'deki *t*-testi sonuçlarına göre, kadın müzik öğretmenlerinin ÖMTÖ toplam puanlarının (\bar{X} =140.24), diğer bir anlatımla öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının, erkek öğretmenlere (\bar{X} =133.71) göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmektedir [$t_{(125.87)}=2.03$, $p < .05$]. Etki

büyükliğünün ise orta düzeyin altında olduğu tespit edilmiştir (*Cohen's d* = -.34 < .50). Sevgi boyutu puanlarına bakıldığında, toplam puanlarda olduğu gibi kadın öğretmenlerin puanlarının erkek öğretmenlere göre daha yüksek olduğu ve kadın öğretmenlerin mesleklerine duydukları sevginin daha yüksek olduğu görülmüştür [$t_{(127,83)} = -1.98, p < .05$]. Etki büyüklüğünün orta düzeyin altında olduğu belirlenmiştir (*Cohen's d* = -.33 < .50). Değer ve uyum puanlarında anlamlı farklılık olmadığı gözlemlenmektedir.

3. 3. Yaş Değişkeni ile ÖMTÖ Puanları Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular

Tablo 4. Yaş Değişkeninin ÖMTÖ Puanlarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve Welch Testi Sonuçları

	<i>sd1</i>	<i>sd2</i>	<i>Welch's F</i>	<i>p</i>	ω^2		
<i>Sevgi</i>	2	51.84	4.14*	.02	.04		
	<i>Var. K.</i>	<i>KT</i>	<i>sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	ω^2
<i>Değer</i>	G.Arası	13.45	2	6.73			
	G. İçi	3649.88	147	24.83	.27	.76	-
	Toplam	3663.33	149				
	<i>sd1</i>	<i>sd2</i>	<i>Welch's F</i>	<i>p</i>	ω^2		
<i>Uyum</i>	2	44.36	1.05	.36	-		
ÖMTÖ Toplam	2	46.00	2.05	.14	-		

* $p < .05$

Varyans analizi ve Welch testi sonuçları incelendiğinde, öğretmenlerin sadece Sevgi boyutu puanlarının yaş değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir [Welch's $F(2, 51.84) = 4.14, p < .05$]. Etki büyüklüğünün ise orta düzeyin altında olduğu tespit edilmiştir (tah. $\omega^2 = .04 < .059$). Tablo 5'te hangi gruplar arasında farklılıkların olduğunun belirlenmesi amacı ile yapılan Games-Howell testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 5. Yaş Değişkenine Göre ÖMTÖ Puanlarının Games-Howell Testi Sonuçları

	<i>Gruplar</i>	<i>20-29</i>	<i>30-39</i>	<i>40 ve üstü</i>
<i>Sevgi</i>	20-29		.02*	.18
	30-39			.44
	40 ve üstü			

* $p < .05$

Tablo 5'deki Games-Howell testi sonuçları incelendiğinde, 20-29 yaş grubundaki öğretmenlerin sevgi boyutu puanlarının ($\bar{X} = 90.40$), 30-39 grubundakilere ($\bar{X} = 82.54$) göre daha yüksek olduğu ve 20-29 yaş aralığında yer alanların öğretmenlik mesleğine sevgi düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ortaya çıkan farklılığın anlamlı olduğu gözlemlenmektedir.

3. 4. Lise Türü Değişkeni ile ÖMTÖ Puanları Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular

Tablo 6. Lise Türü Değişkeninin ÖMTÖ Puanlarına Göre ANOVA ve Welch Testi Sonuçları

	<i>sd1</i>	<i>sd2</i>	<i>Welch's F</i>	<i>p</i>	ω^2	
<i>Sevgi</i>	4	16.96	3.36*	.03	.06	
<i>Değer</i>	4	16.76	2.75	.06	-	
	<i>Var. K.</i>	<i>KT</i>	<i>sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>Uyum</i>	Gruplararası	43.69	1	10.92		
	Gruplarıçi	1881.15	145	12.97	.84	.50
	Toplam	1924.83	149			
	<i>sd1</i>	<i>sd2</i>	<i>Welch's F</i>	<i>p</i>	ω^2	
ÖMTÖ Toplam	4	16.31	2.76	.06	-	

* $p < .05$

Tablo 6'daki varyans analizi ve Welch testi sonuçları incelendiğinde, öğretmenlerin sadece Sevgi boyutu puanlarının lise türü değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir [Welch's $F_{(4, 16.96)}=3.36$, $p<.05$]. Etki büyüklüğünün ise orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir (tah. $\omega^2=.06>.059$). Tablo 8'de hangi gruplar arasında farklılıkların olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Games-Howell testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 7. Lise Türüne Göre Sevgi Faktör Puanlarının Games-Howell Testi Sonuçları

	<i>Gruplar</i>	<i>Genel Lise</i>	<i>Meslek Lisesi</i>	<i>İ. H. Lisesi</i>	<i>GSSL</i>	<i>Diğer</i>
<i>Sevgi</i>	Genel Lise		.99	.04*	.23	.76
	Meslek Lisesi			.23	.37	.76
	İmam-Hatip Lisesi				1.00	.99
	GSSL					.99
	Diğer					

* $p<.05$

Tablo 7'deki Games-Howell testi sonuçları incelendiğinde, imam-hatip lisesi mezunu öğretmenlerin sevgi boyutu puanlarının ($\bar{X}=92.10$), genel lise grubundakilere ($\bar{X}=83.38$) göre daha yüksek olduğu ve imam hatip mezunlarının öğretmenlik mesleğine sevgi düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ortaya çıkan farklılığın anlamlı olduğu gözlemlenmektedir.

3. 5. Mezun Olunan Program Değişkeni ile ÖMTÖ Puanları Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular

Tablo 8. Mezun Olunan Programın ÖMTÖ Puanlarına Göre ANOVA ve Welch Testi Sonuçları

	<i>sd1</i>	<i>sd2</i>	<i>Welch's F</i>	<i>p</i>	ω^2		
<i>Sevgi</i>	3	30.27	7.50**	.00	.12		
<i>Değer</i>	<i>Var. K.</i>	<i>KT</i>	<i>sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	ω^2
	Gruplararası	2.97	3	.99			
	Gruplarıçi	3660.37	146	25.07	.04	.99	-
	Toplam	3663.33	149				
<i>Uyum</i>	Gruplararası	84.68	3	28.23			
	Gruplarıçi	1840.15	146	12.60	2.24	.09	-
	Toplam	1924.83	149				
	<i>sd1</i>	<i>sd2</i>	<i>Welch's F</i>	<i>p</i>	ω^2		
<i>ÖMTÖ Toplam</i>	3	28.25	4.69**	.009	.07		

** $p<.01$, * $p<.05$

Tablo 8'deki analiz sonuçlarına bakıldığında, öğretmenlerin ÖMTÖ [Welch's $F_{(3, 28.25)}=4.69$, $p<.01$] toplam puanlarında ve Sevgi boyutu puanlarında [Welch's $F_{(3, 30.27)}=7.50$, $p<.01$] lise türü değişkenine göre anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Etki büyüklüğünün ise sevgi boyutunda yüksek düzeye yakın (tah. $\omega^2=.12<.138$), ÖMTÖ toplam puanlarında (tah. $\omega^2=.07>.059$) ise orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Tablo 9'da hangi gruplar arasında farklılıkların olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Games-Howell testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 9. Mezun Olunan Programa Göre ÖMTÖ Toplam ve Sevgi Faktör Puanlarının Games-Howell Testi Sonuçları

	<i>Gruplar</i>	<i>M. Öğretmenliği</i>	<i>GSF</i>	<i>Konservatuvar</i>	<i>Diğer</i>
<i>Sevgi</i>	M. Öğretmenliği		.02*	.13	.00**
	GSF***			.99	.56
	Konservatuvar				.60
	Diğer				
ÖMTÖ Toplam	M. Öğretmenliği		.08	.32	.01
	GSF***			1.00	.85
	Konservatuvar				.93
	Diğer				

**p<.01, *p<.05

*** GSF'de yer alan müzikoloji, müzik teknolojileri vb. müzik alan programlarını kapsar

Müzik öğretmenliği programından mezun olan öğretmenlerin sevgi boyutu puanlarının ($\bar{X} = 81.82$), GSF ($\bar{X} = 83.38$) ve diğer ($\bar{X} = 93.00$) grubundakilere göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir. ÖMTÖ toplam puanlarına bakıldığında, konservatuvar ($\bar{X} = 143.36$) ve diğer ($\bar{X} = 146.70$) grubundaki öğretmenlerin puanlarının, müzik öğretmenliği programından mezun olan öğretmenlerin puanlarından ($\bar{X} = 134.13$) daha yüksek olduğu görülmüştür. Ortaya çıkan farklılıkların anlamlı olduğu gözlemlenmektedir.

3. 6. Çalgı Dalı ile ÖMTÖ Puanları Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular

Tablo 10. Çalgı Dalının ÖMTÖ Puanlarına Göre ANOVA ve Welch Testi Sonuçları

	<i>Var. K.</i>	<i>KT</i>	<i>sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	ω^2
<i>Sevgi</i>	Gruplararası	652.17	4	163.04			
	Gruplarıçi	29128.91	145	200.89	.81	.52	-
	Toplam	29781.07	149				
<i>Değer</i>	<i>sd1</i>	<i>sd2</i>	<i>Welch's F</i>	<i>p</i>	ω^2		
	4	54.75	3.33*	.02	.06		
<i>Uyum</i>	Gruplararası	58.38	4	14.60			
	Gruplarıçi	1866.45	145	12.87	1.13	.34	-
	Toplam	1924.83	149				
ÖMTÖ Toplam	Gruplararası	1200.20	4	300.05			
	Gruplarıçi	55040.04	145	379.59	.79	.53	-
	Toplam	56240.24	149				

*p<.05

Öğretmenlerin sadece Değer boyutu puanlarının çalgı dalı değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir [Welch's $F_{(4, 54.75)} = 3.33$, $p < .05$]. Etki büyüklüğünün ise orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir (tah. $\omega^2 = .06 > .059$). Tablo 11'de hangi gruplar arasında farklılıkların olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Games-Howell testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 11. Çalgı Dalına Göre Değer Faktör Puanlarının Games-Howell Testi Sonuçları

	<i>Gruplar</i>	<i>Piyano</i>	<i>Telli Çalgılar</i>	<i>Yaylı Çalgılar</i>	<i>Üflemeli Çalgılar</i>	<i>Şan</i>
<i>Değer</i>	Piyano		.89	.94	.04*	.78
	Telli Çalgılar			1.00	.27	1.00
	Yaylı Çalgılar				.06	.98
	Üflemeli Çalgılar					.50
	Şan					

*p<.05

Ana çalgı alanı üflemeli çalgılar grubunda olan öğretmenlerin ($\bar{X}=90.70$), çalgı dalı piyano olan öğretmenlere ($\bar{X}=93.00$) göre öğretmenlik mesleğine verdikleri değer düzeyinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Ortaya çıkan farklılığın anlamlı olduğu gözlemlenmektedir.

3. 7. Ek İş Yapma Durumu ile ÖMTÖ Puanları Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 12. ÖMTÖ Puanlarının Ek İş Yapma Durumuna Göre ANOVA ve Welch Testi Sonuçları

	<i>sd1</i>	<i>sd2</i>	<i>Welch's F</i>	<i>p</i>	ω^2		
<i>Sevgi</i>	4	41.39	8.40**	.00	.17		
<i>Değer</i>	4	40.83	1.28	.30	-		
	<i>Var. K.</i>	<i>KT</i>	<i>sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	ω^2
<i>Uyum</i>	Gruplararası	145.143	4	36.29			
	Gruplarıçi	1779.69	145	12.27	2.96	.06	-
	Toplam	1924.83	149				
	<i>sd1</i>	<i>sd2</i>	<i>Welch's F</i>	<i>p</i>	ω^2		
ÖMTÖ Toplam	4	41.43	6.14**	.00	.12		

** $p < .01$

Tablo 12'deki analiz sonuçlarına bakıldığında, öğretmenlerin ÖMTÖ [Welch's $F_{(4, 41.43)}=6.14$, $p < .01$] toplam puanlarında ve Sevgi boyutu puanlarında [Welch's $F_{(4, 41.39)}=8.40$, $p < .01$] ek iş yapma durumuna göre anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Etki büyüklüğünün ise sevgi boyutunda oldukça yüksek düzeyde (tah. $\omega^2=.17 > .138$), ÖMTÖ toplam puanlarında (tah. $\omega^2=.12 < .138$) ise yüksek denilebilecek bir düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Tablo 13'te hangi gruplar arasında farklılıkların olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Games-Howell testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 1. Ek İş Yapma Durumuna Göre Sevgi ve ÖMTÖ Toplam Puanlarının Games-Howell Testi Sonuçları

	<i>Gruplar</i>	<i>Yok</i>	<i>Müzişyenlik</i>	<i>Özel ders</i>	<i>Dersh.-kurs</i>	<i>Diğer</i>
<i>Sevgi</i>	Yok		.20	.00**	.99	.47
	Müzişyenlik			.00**	.81	.97
	Özel ders				.46	.006**
	Dershane-kurs					.97
	Diğer					
ÖMTÖ Toplam	Yok		.16	.07	.92	.30
	Müzişyenlik			.01*	.91	.98
	Özel ders				.39	.009**
	Dershane-kurs					.99
	Diğer					

* $p < .05$

Özel ders veren öğretmenlerin ($\bar{X}=92.70$), ek iş yapmayan ($\bar{X}=85.51$), sahne alan, müzişyenlik yapan ($\bar{X}=76.50$) ve diğer alanlarda ek iş yapan öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğine karşı duydukları sevgi düzeyinin daha yüksek olduğu görülmüştür. ÖMTÖ toplam puanlarında ise bu bulguya benzer bir sonuç ortaya çıkmış, özel ders grubundakilerin ($\bar{X}=147.29$), müzişyenlik ($\bar{X}=126.15$) ve diğer ($\bar{X}=130.28$) kategorisinde yer alanlara göre tutum düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ortaya çıkan farklılığın anlamlı olduğu gözlemlenmektedir.

3. 8. En Çok Dinlenen Müzik Türü ile ÖMTÖ Puanları Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Tablo 14. ÖMTÖ Puanlarının En Çok Dinlenen Müzik Türüne Göre Welch Testi Sonuçları

	<i>sd1</i>	<i>sd2</i>	<i>Welch's F</i>	<i>p</i>	ω^2
<i>Sevgi</i>	3	68.94	7.28**	.00	.11
<i>Değer</i>	3	64.72	1.16	.33	-
<i>Uyum</i>	3	70.16	1.74	.21	-
ÖMTÖ Toplam	3	68.29	5.89**	.00	.09

** $p < .01$, * $p < .05$

Öğretmenlerin ÖMTÖ [Welch's $F_{(3, 68.29)}=5.89$, $p < .01$] toplam puanlarında ve Sevgi boyutu puanlarında [Welch's $F_{(3, 68.94)}=7.28$, $p < .01$] en çok dinlenen müzik türü durumuna göre anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Etki büyüklüğünün ise sevgi boyutunda yüksek denilebilecek bir düzeyde olduğu (tah. $\omega^2=.11 < .138$), ÖMTÖ toplam puanlarında (tah. $\omega^2=.09 < .138$) ise orta düzeyin üstünde olduğu tespit edilmiştir. Tablo 15'te hangi gruplar arasında farklılıkların olduğunun belirlenmesi amacı ile yapılan Games-Howell testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 15. En Çok Dinlenen Müzik Türüne Göre Sevgi ve ÖMTÖ Toplam Puanlarının Games-Howell Testi Sonuçları

	<i>Gruplar</i>	<i>GTHM</i>	<i>GTSM</i>	<i>K.Batı Müziği</i>	<i>Diğer</i>
<i>Sevgi</i>	GTHM		.80	.00**	.76
	GTSM			.02*	1.00
	K. Batı Müziği				.04*
	Diğer				
ÖMTÖ Toplam	GTHM		.77	.00**	.66
	GTSM			.04*	.99
	K. Batı Müziği				.14
	Diğer				

** $p < .01$, * $p < .05$

Tablo 15'deki Games-Howell testi sonuçları incelendiğinde, en çok Klasik Batı Müziği dinleyen öğretmenlerin ($\bar{X} = 92.28$), GTSM ($\bar{X} = 83.90$), GTHM ($\bar{X} = 81.10$) ve diğer müzik türlerini ($\bar{X} = 84.23$) en çok dinleyen öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğine karşı duydukları sevgi düzeyinin daha yüksek olduğu görülmüştür. ÖMTÖ toplam puanlarında ise bu bulguya benzer bir sonuç ortaya çıkmış, en çok Klasik Batı Müziği dinleyenlerin ($\bar{X} = 147.17$), GTHM ($\bar{X} = 132.67$) ve GTSM ($\bar{X} = 136.67$) kategorisinde yer alanlara göre tutum düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ortaya çıkan farklılıkların anlamlı olduğu gözlemlenmektedir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

4. 1. ÖMTÖ Puanlarının Dağılımı

ÖMTÖ toplam puanlarının aritmetik ortalamasının 137.28 olduğu bulunmuştur. Ölçekten en fazla alınabilecek puanın 175 olduğu düşünüldüğünde, bu puanın ortalamasının üzerinde ve yüksek bir düzeyde olduğu söylenebilir. Bu bulgudan hareketle öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumlarının olumlu yönde ve yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Sevgi, Değer ve Uyum puanlarına bakıldığında, bu puanların yüksek düzeylerde olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Bulut (2011), Sağlam (2008) Küçük (2012) tarafından yapılan müzik öğretmenlerinin öğretmen mesleğine yönelik tutumlarının incelendiği araştırmalarda da öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun bu çalışmada olduğu gibi olumlu düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Bu verilerden hareketle, müzik öğretmenliğini tercih eden bireylerin bilinçli olarak tercihte bulunduğu ve isteyerek öğretmenlik mesleğini yaptığı sonucuna ulaşılabilir.

4. 2. ÖMTÖ Puanları ile MPÖF Arasındaki İlişkilere Yönelik Sonuçlar

- ❖ Kadın öğretmenlerin ÖMTÖ puanlarının ve Sevgi boyutu puanlarının erkek öğretmenlerden yüksek olduğu sonucu bulunmuştur. Buradan hareketle erkek öğretmenlere göre kadın öğretmenlerin mesleklerini daha çok sevdikleri ve tutumlarının daha olumlu yönde ve yüksek olduğu söylenebilir. Etki büyüklüklerinin orta düzeyin altında oldukları görülmüştür.
- ❖ Yaş değişkenine göre ÖMTÖ toplam ve boyut puanlarındaki farklılık durumu sonuçlarına göre, sadece Sevgi boyutunda anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. 20-29 yaş grubunda olanların, 30-39 yaş grubunda olanlara göre mesleklerine duydukları sevginin daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu etkinin büyüklüğünün ise orta düzeye yakın olmakla beraber altında olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Bu sonuca göre, genç öğretmenlerin mesleklerini daha çok sevdikleri söylenebilir. Bu noktada; mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin, işlerine karşı daha hevesli ve tutkulu yaklaştıkları, idealist tutumlar sergileme ihtimallerinin daha yüksek olabileceği sonucuna ulaşılabilir. Genç öğretmenlerdeki bu pozitif tutumun devamlılığının sağlanabilmesi için MEB ve idarecilere önemli görevler düşmektedir. Bu öğretmenlerin yaş düzeyleri arttıkça, mesleklerine yönelik sevgi ve ilgilerinin azaldığı görülmüştür. İlgili yetkililer tarafından önleyici tedbirler alınması gerekmektedir. Örneğin; mesleki heyecanı, sevgisi, ilgisi, canlılığı yüksek olan; dinleti, konser vb. aktiviteler gerçekleştiren öğretmenlerin sadece sicil-performans değerlendirme puanlarının yüksek verilmesi yeterli değildir. Aynı zamanda, teşekkür, takdir, başarı belgeleri gibi taltifler öğretmenlerin manevi geribildirim almasını sağlarken; ek maaş ödemelerinin ve aylık arttırmaların verilmesi, yükseltilmesi ya da ilgili yönetmelikler çıkartılarak akademisyenlerde olduğu gibi bir teşvik ödeneği sisteminin yürürlüğe konması, öğretmenlerin hem maddi hem manevi olarak geribildirim olarak güdülenmesini sağlayacaktır. Bu pekiştireçlerin verilmemesi ya da hakkaniyet içerisinde bir taltifin uygulanmaması doğal olarak öğretmenlerin tutumunu olumsuz etkileyecektir. Ayrıca ders içi ve ders dışı faaliyetlerde yüksek performans gösteren bu öğretmenlere proje desteği verilmeli, müzik sınıfı, çalgı, ses sistemi, il içi ve il dışı dinleti-konser faaliyetleri vb. çalışmalarına ilişkin her türlü ihtiyaçları; öncelikle; okul, ilçe-il ve bakanlık yetkilileri olmak üzere ilgili bütün devlet yetkilileri tarafından karşılanmalıdır. Verimlilik esasının ve öğretmen değerliliğinin öne çıkarılacağı bu sistemde, denetim mekanizmalarının tam anlamıyla çalıştırılması zorunluluğu vardır. Üretken öğretmenin taltif edilmesinin yanı sıra mobbing uygulayan, sistemi işletmeyen idarecilerin ve görevini ihmal eden öğretmenlerin hukuk içerisinde kalınması kaydıyla bu tür davranışlar sergilemesinin önü kesilmelidir. En önemli noktalardan biri de bu işlemlerin yürütülmesinde son derece tarafsız-objektif davranılmalı ve öğretmenler ile diğer idari konumdaki kamu çalışanlarının sisteme karşı tam anlamıyla güven duygusu içerisinde olmaları sağlanmalıdır. Bu sayede, göreve yeni başlamış öğretmenlerin mesleki heyecanlarının devamlılığı sağlanacak ve verimlilik-üretkenlik arttırılacaktır. Ayrıca mesleğine yönelik ilgisini, sevgisini, heyecanını kaybetmiş öğretmenlerin tutumları pozitif yöne doğru ilerleme kaydedecek ve bu öğretmenler sistem içerisinde olmaktan memnuniyet duyan insanlar olarak görevlerine devam edeceklerdir.

- ❖ Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumlarında mezun oldukları lise türüne göre sadece sevgi boyutunda anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. İmam-hatip liselerinden mezun olanların, genel lise mezunu öğretmenlere göre mesleklerine duydukları sevginin daha yoğun olduğu bulunmuştur. Bu durum oldukça dikkat çekici ve tartışılması gereken bir konu olarak görülmektedir. Çünkü imam-hatip liseleri din görevlileri yetiştirme amacıyla kurulmuş ve bu yönde eğitim veren kurumlardır. Bu açıdan, bu liselerden mezun olup, oldukça farklı bir alan olan müzik öğretmenliğine yönelenlerin mesleklerine duydukları sevginin genel liselerdekilere göre daha yoğun olması, lise dönemlerinde yapılan kariyer planlamasının bireylerin ilgi ve istekleri ne kadar göz önüne alınarak yapıldığının araştırılması gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi, bir ders olmasının yanı sıra İslamiyet gibi bir semavi dinin

anlatıldığı ve öğretildiği etki alanı büyük bir derstir. Bu bakımdan, bu dersin öğretmenlerinin derslerini sadece bir ders olarak değil de, inandıkları dinin, bir vazifesini yapma bilincini hissedip ayrı bir sevgi besledikleri düşünülmektedir. Etki büyüklüğünün ise orta düzeyde olduğu, yaş ile cinsiyet değişkenlerindeki etkiden daha yüksek olduğu görülmüştür.

- ❖ Mezun olunan programa göre ÖMTÖ toplam ve Sevgi boyutu puanlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Müzik öğretmenliği programlarından mezun olanların mesleklerine yönelik duydukları sevgi düzeyinin, GSF, konservatuvar ve diğer programlardan mezun olup müzik öğretmeni olanlara göre anlamlı ve yüksek etki düzeyinde daha düşük olduğu görülmektedir. Benzer bir durum ÖMTÖ toplam puanlarında da orta düzeyde bir etki büyüklüğü ile bulunmuştur. Müzik öğretmenliği programı mezunu öğretmenlerin GSF ve konservatuvar mezunlarına göre mesleklerine yönelik tutumları daha düşük düzeydedir. Bu durum dikkat çekicidir. Müzik öğretmenliği programlarının birincil görevi müzik öğretmeni yetiştirmektir. GSF'nin müzik alan programları; müzik araştırmacıları, müzikologlar, müzik teknolojisi uzmanları vb., konservatuvar ise icracı, kompozitör vb. meslek gruplarına yönelik eğitim verirler. Bu açıdan asıl amacı öğretmen yetiştirmek olan müzik öğretmenliği programlarından mezun olanların mesleklerine yönelik sevgi ve tutum düzeylerinin GSF ve konservatuvarlara göre düşük olması derinlemesine bir araştırma gerektiren bir konu olarak görülmekte ve bu konu alanına yönelik çalışmalara ağırlık verilmesi önerilmektedir.
- ❖ Çalgı alanına göre sadece Değer puanlarında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Üflemeli çalgılar grubunda olanların, çalgı dalı piyano olan müzik öğretmenlerine göre mesleklerine verdikleri değerler daha yüksek olduğu ve bu etkinin orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Piyanonun müzik öğretmenliği programlarında ortak çalgı olduğu ve her müzik öğretmenin belirli bir seviyede piyano çalabilmesi ve piyano ile eşlik yapabilme becerilerinin olması gerektiği göz önüne alındığında, ortaya çıkan bu sonuç dikkat çekici ve düşündürücüdür. Görüşme tekniğinin uygulandığı nitel çalışmalar yapılarak ana çalgısı piyano olan öğretmenlerin değer düzeylerinin neden düşük olduğu derinlemesine bir biçimde ortaya çıkarılmalıdır. Eğer bu duruma neden olan değişkenler arasında lisans eğitim-öğretim süreci ile ilgili sorunların da olduğu tespit edilirse, lisans programlarındaki program ve pratikteki işleyiş sorgulanmalı ve denetim mekanizmaları çalıştırılarak önleyici tedbirler alınmalıdır.
- ❖ Müzik öğretmenlerinin mesleklerine yönelik duydukları sevgi ve tutum düzeyinin, ek iş yapma durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Sevgi boyutu puanlarına yönelik sonuçlara bakıldığında, özel ders veren öğretmenlerin, ek iş yapmayan, müzisyenlik yapan ve müzik dışında başka ek işler yapanlara göre mesleklerini daha çok sevdikleri ve etki düzeyinin çok yüksek ve araştırmadaki en yüksek etki büyüklüğü değeri olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre; müzik eğitiminin önemli bir ayağı olan çalgı eğitimi ve özellikle bireysel çalgı eğitiminin, öğrenciye yoğun ve teknik bilgi düzeyi yüksek bir öğretime gerçekleştirildiği için, mesleki tatmin bakımından önem teşkil ettiği ve öğretmenlerin işlerine karşı olan tutum ve sevgilerine pozitif yönde bir etkisi olduğu düşünülmektedir. ÖMTÖ toplam puanlarındaki bulgulara bakıldığında ise yine özel ders verenlerin müzisyenlik ve diğer işlerle uğraşanlara göre tutum düzeylerinin daha yüksek olduğu ve etki büyüklüğü değerinin yüksek denilebilecek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- ❖ En çok dinlenen müzik türüne göre ÖMTÖ toplam puanlarında ve Sevgi boyutu puanlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Klasik Batı Müziği dinleyenlerin; THM, TSM ve diğer müzik türlerini en çok dinleyenlere göre mesleklerine verdikleri sevgi düzeyinin; THM ve TSM dinleyenlere göre ise mesleklerine yönelik tutum düzeylerinin anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bilgiler ışığında; naif yapısı, üstün sanat değeri özellikle ruh sağlığı ve diğer canlılar üzerindeki pozitif etkisi kanıtlanmış olan evrensel bir sanat değeri

taşıyan Klasik Batı Müziği dinleyen öğretmenlerin, mesleklerine karşı olan sevgi ve tutumlarının yüksek olması, bu müzik türünün önemini ortaya koymuştur. Etki büyüklüklerinin ise orta düzeyin üstünde olduğu bulunmuştur.

- ❖ ÖMTÖ toplam ve boyut puanlarında; medeni duruma, mezun olunan üniversiteye, KPSS puanlarına, okul türüne, ders saatine, müzik dışındaki derslere girme durumuna, öğretmenlerin buldukları okulda ve buldukları ilde çalışma sürelerine, idarecilik yapma tecrübelerine, aylık gelir düzeyine ve evin kira olma durumuna, evde piyano olma durumuna, sahip olunan çalgı sayısına, müzik dersinde en çok kullanılan çalgı türüne, akademik yayını olma ve ailede başka müzik öğretmeni olma durumuna göre anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K. Ü. (2003). *Etkili Öğrenme ve Öğretme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Akbulut, E. (2006). Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleklerine İlişkin Öz Yeterlik İnançları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(3), 24- 33.
- Allport, G.W. (1967). Attitudes. In M. Fishbein (Ed.), *Readings in attitude theory and measurement* (pp. 1-13). New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Başaran, İ. E. (1978). *Eğitime Giriş*. Ankara: Bimş Matbaacılık.
- Baykara Pehlivan, K. (2008). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyo-Kültürel Özellikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 151-168.
- Baysal, A. C. (1981). *Sosyal ve Örgütsel Psikolojide Tutumlar*. İstanbul: Yalçın Ofset Matbaası.
- Baysal, A. C. ve Tekarslan, E. (1996). *Davranış Bilimleri*. İstanbul: Avcıol Basım Yayın.
- Bulut, D. (2006). Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Gazî Üniversitesi Gazî Eğitim Dergisi*, 31(3), 651-674.
- Bulut, İ. (2009). Evaluation of Teacher Candidates' Attitudes Concerning Teaching Profession (Dicle and Fırat University Sample). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 13-24.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Canakay, E. U. ve Bilen, S. (2008). Active Learning And Self- Efficacy Beliefs. *Turkish Journal of Music Education*, 1 (1), 46-54.
- Celep, C. ve diğerleri. (2005). *Meslek Olarak Öğretmenlik*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Cohen, J. (1988). *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences*. (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Çakır, Ö. Kan, A., & Sünbül, Ö. (2006). Öğretmenlik Meslek Bilgisi ve Tezsiz Yüksek Lisans Programlarının Tutum ve Özyeterlik Açısından Değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 36-47.
- Çapri, B. ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Mesleki Yeterlik İnançlarının Cinsiyet, Program ve Fakültelerine Göre İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Çerin, Ş. (2006). Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi "Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması". *Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(28,37).

Şentürk, Z., Zahal, O., Yurga, C., Gürpınar, E. & Altun, F. (2016). Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının profil özelliklerine göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5032-5052. doi:[10.14687/jhs.v13i3.4024](https://doi.org/10.14687/jhs.v13i3.4024)

- Çetinkaya Z. (2009). Türkçe Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi. *İlköğretim Online*, 8(2), 298-305.
- Demirtaş, H., Cömert, M. ve Özer, N. (2011). Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançları ve Mesleğe Yönelik Tutumları. *Eğitim ve Bilim*. 36(159), 96-111.
- Denizoglu, P. (2008). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Fen Bilgisi Öğretimi Öz-Yeterlik İnanç Düzeyleri, Öğrenme Stilleri ve Fen Bilgisi Öğretimine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Erden, M. (1995). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Sertifikası Derslerine Yönelik Tutumları. *HÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 99-105.
- Erkuş, A. (2003). *Psikometri üzerine yazılar*(1. Baskı). Ankara: Türk Psikologlar Derneği, No: 24.
- Fidan, N. 2012. Okulda Öğrenme ve Öğretme (3. Baskı). Pegem Akademi, Ankara.
- Franzoı, S.L. (2003). *Social Psychology*. (Third Edition). Boston: Mc. Graw Hill.
- George, D. & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 update (10a ed.)*. Boston: Pearson.
- Güdek, B. (2007). *Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrenciye Ait Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güllü, M. (2007). *Orta Öğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Araştırılması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Ankara.
- Günay, O. (2008). *Orta Öğretim 9. Sınıf Beden Eğitimi Dersinde, İşbirlikli Oyunların Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerine Ve Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı, Bolu.
- Hilgard, E.R., Atkinson, R.C. and Atkinson, R.L. (1971). *Introduction to Psychology* (5th ed.). New York: Harcourt.
- Hünük, D. (2006). *Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi, Beden Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti ve Spora Aktif Katılım Açısından Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Programı.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1988). *İnsan ve İnsanlar* (8. Baskı). İstanbul: İstanbul Matbaası.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2005). *Yeni İnsan ve İnsanlar*. (Onuncu Basım) İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (17. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kirk, R. E. (1996). Practical Significance: A Concept whose Time Has Come. *Educational and Psychological Measurement*, 56, 746-759.
- Korkmaz, G. ve Sadık, F. (2011). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Mesleki Tutumlarının Sosyo-Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(1), 121-138.
- Krech, D. & Crutchfield R. S. (1980). *Sosyal Psikoloji*. Çev. Erol Güngör, İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Küçükahmet, L. ve diğerleri (2000). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- OAK (2015). EPS 625 – Intermediate Statistics One-Way Anova in Class Example Adjusting for Heterogeneity of Variance (<http://oak.ucc.nau.edu/rh232/courses/EPS625/Handouts/OneWay%20ANOVA/ANOVA%20-%20Example%20-%20Welch%20and%20G-H%20-%20Key.pdf>).

Şentürk, Z., Zahal, O., Yurga, C., Gürpınar, E. & Altun, F. (2016). Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının profil özelliklerine göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5032-5052. doi:[10.14687/jhs.v13i3.4024](https://doi.org/10.14687/jhs.v13i3.4024)

- Oğuz, A. & Topkaya, N. (2008). Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmen Özyeterlik İnançları İle Öğretmenliğe İlişkin Tutumları. *Akademik Bakış*, 14, 1-20.
- Oskamp, S. (1977). *Attitudes and Opinions*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Özbek, R., Kahyaoglu, M. ve Özgen, N. (2007). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 221-232.
- Özder, H., Konedralı, G. ve Zeki, C. P. (2010). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 62, 253-275.
- Özmenteş, S. ve Özmenteş, G. (2009). Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutum, Bireysel Özellikler Ve Performans Düzeyi İlişkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 1 (17), 353-360.
- Özsoy, S. ve Özsoy, G. (2013). Eğitim Araştırmalarında Etki Büyüklüğü Raporlanması. *İlköğretim Online*, 12(2), 334-346.
- Piji Küçük, D. (2012). Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 151-161.
- Sağlam, A. Ç. (2008). Müzik Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (1), 59-69.
- Sears, D.O., (1969). *Political behavior*. In G. Lindzey & E. Aronson (Eds.), *Handbook of Social Psychology* (Vol. 5, rev. ed.). Reading, MA: Addison-Wesley.
- Semerci, N. ve Semerci, Ç. (2004). Türkiye’de Öğretmenlik Tutumları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (1), 137-146.
- Smith, M. B. (1968). *Attitude Change International Encyclopedia of The Social Sciences*. Crowell and Mac Millan.
- Şahin Taşkın, Ç. ve Hacıömeroğlu, G. (2010). İlköğretim Bölümü Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutumları: Nicel ve Nitel Verilere Dayalı Bir İnceleme. *İlköğretim-Online*, 9(3), 922-933.
- Şişman, M. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics (5th ed.)*. Boston: Allyn and Bacon.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve Spss ile Veri Analizi* (1. Baskı). Ankara: Nobel.
- Tekerek, M. ve Polat, S. (2011). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. 5th International Computer & Instructional Technologies Sempozyumu’nda sunuldu, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Terzi, A. R. ve Tezci, E. (2007). Necatibey Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52, 593-614.
- Tufan, E, Güdek, B. (2008). Piyano Dersi Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 78- 90.
- Uçan, A.. (1997). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 2. basım.
- Uğurlu, C. T. ve Polat, S. (2011). Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 35 (1), 68-74.
- Yıldırım, H. H. ve Yıldırım, S. (2011). Hipotez Testi, Güven Aralığı, Etki Büyüklüğü ve Merkezi Olmayan Olasılık Dağılımları Üzerine. *İlköğretim Online*, 10(3), 1112-1123.

Extended English Abstract

Purpose and Problem: In this research we aimed the difference and relationships of Malatya province music teacher's individual profile characteristics and the attitudes towards teaching profession. Primarily we can say and found important that before looking to positive attitude towards music teaching, we must investigate the general attitudes to teaching profession. The works will be done on the attitudes of music teachers are expected to contribute to this area in terms of literature. Additionally, the study results are also expected to be useful in teacher training for improving attitudes towards the profession. Hence, the research problem statement was created as a "Is there any significant differences on music teachers attitude towards teaching profession in terms of profile characteristics?"

Method: This research created using the relational model in the context of causal comparison approach. The main purpose of causal comparison is to identify the variables that influence a situation has occurred. In the study; because of the relationships Profile characteristics and effect of this characteristics to the teaching profession and making due diligence, the study has descriptive nature.

Study Group: The study group constitute teachers who were working as a music teacher in 2014-2015 academic year and in high school(n=190). The information received from Malatya Directorate of education, Malatya has a total of 158 middle and high school (Merkez, Arapgir, Arguvan, Battalgazi, Darende, Doğanşehir, Doğanşol, Hekimhan, Kale, Kuluncak, Pütürge, Yazıhan ve Yeşilyurt). 40 teacher who waas working in these schools; could not be reached some limitations like time and transport facilities. Therefore, research was carried out over 150 music teachers.

Instruments: *MÖPÖF (Müzik Öğretmenleri Profil Özellikleri Formu):* To develop this form, in the first phase we done a general relevant literature research. After that a 30 question form has created. While preparing of this question pool we have consulted to the experts in music field. In final stage after consulting 3 field experts the final form of MÖPÖF was created(n=24) This form has questions like, gender, age, marital status, type of high school graduation, college graduation and programs, the main instruments, the KPSS score, type of school and work tasks.

ÖMTÖ (Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği): The form constitutes 35 questions and three factors "love", "value", "harmony". Lowest score that can be obtained from the scale 35, the highest score is 175.

Analysis of Data: In first case we have investigated normal distribution of data. The normal distribution case were analyzed by examining; normal distribution curve, skewness-kurtosis (skewness-kurtosis) values, through normal distribution curves and histograms used Kolmogorov-Smirnov (K-S) test values. To analyze the process of attitude towards the teaching profession according to the profile score features; independent samples t test, Levenese, ANOVA, Welch's, Games-Howell test was applied. For detecting effect size; Cohen's d and estimated omega squared (ω^2) values were calculated.

Results and Discussion: The arithmetic average of ÖMTÖ total scores was found 137.28. When the scale that can be obtained as a maximum score of 175, it can be said above average and at a high level. Hence; the attitudes of music teacher's to the teaching profession found that in a positive way and high. When we look at love, value and harmony points, it emerged that points are at a high level. Bulut (2011), Sağlam (2008) Küçük (2012) which examined researchs the attitudes of teachers towards teaching profession in music also found at a high level as in this study. Moving from this data, can be concluded that music teachers consciously and willingly prefer to be a teacher. Female teachers ÖMTÖ and Love factor results were higher than the scores of male teachers. Hence; according to male teachers, female teachers are in a more positive direction and

they love their profession. Those in the 20-29 age group, compared to those in the 30-39 age group, their love for the profession has been shown to be higher. It can be say that young teachers love their proffession more. At this point; beginner teachers to the profession, to exhibit their works closer enthusiastic and passionate and idealistic attitudes.

Teachers in their attitude towards their profession according to the type of the high school graduate, it was determined that there was a significant difference in the factor of love. Of those who graduated from religious school, in their love for the profession according to the general high school teacher was found to be more intense. Religious culture and ethics course, besides being a course it is an abrahamic faiths such as islam and it has an effective domain area. In this regard, this course not only by teachers as a course in the religion they believe in, feel the consciousness of a task are thought to feed a separate love.

Love level of Music education graduates has found that higher than, Fine arts Faculty, Conservatory and other program graduations. In according to instrurement points only difference has found on value factor points. Group of wind instruments has found more attributed value than piano group.

Music teachers and attitudes of their love for the profession, it was determined that a significant difference in the case of additional work. When we look at Love factor points, special course givers has found more love on their profession than doing hob lik musician etc. Based on this result, an important Pillar of music education, instrument training, instrument training and especially individual students for intensive teaching and a high level of technical knowledge to be conducted, have an importance in terms of professional satisfaction, and teachers ' attitude towards their work and love is thought to be a positive influence. Based on this result, instrument education which is An important pillar of music education has a positive effect on teachers own teacher profession. Classical West Music listeners has found more lover than Turkish music listeners.

In the light of this information; naive structure, high art value, especially mental health and effect of on other creatures with a universal artistic value, Western Classical listener teachers has love and attitude towards their profession and this have demonstrated the importance of this type of music.